

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Cam jejunatis nolite fieri sicut hypocritæ tristes. Magis modò peccant, qui
ne boni appareant hominibus, non jejunant; quàm olim tristes hypocritæ,
qui ut boni apparerent, jejunabant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

Sic sanctus Eucherius in sua parænetica, quod Nepoti hoc nobis. *Amantes*, inquit, *visam*, hortamur ad vitam: *vera ratio est, per suadendi, cum id poscitur, ut impetremus à vobis quod concupiscitis, pro vita quam diligitis, legatione apud vos fungimur: & sanè quam omnes exigam amatis, insinuamus, ut amatis aeternam, quam quo pacto amemus, nescio, si non hanc quam amamus, esse quam speciosissimam cupimus.* Itaque: *siud, quod & cum actum sit placet, placeat magis, si potest esse perpetuum, & quod apud nos pretium habet, cum finem habeat, sit nobis supra pretium, si potest esse sine fine.*

Neque dicas, præsentia nos longè magis efficiènt quam futura, non est enim usquequaque verum: & manifestè apparet in multis naturalibus ac humanis rebus, quantum futuris demus potius quam præsentibus. Cū semen terræ mandas, cum pecuniam credis Mercatori, cū mari merces exponis, quid hoc aliud est quàm præ futuris præsentia spernere?

Ethæc humana deessent exempla, nonne in contemptu præsentium ac futurorum expectatione, tota nostra versatur Christiana Religio? Nonne hæc sunt Fedei, nonne Spei & Caritatis maximè propria munia, credere quod non vides, sperare quod non adest, & quod abest diligere? *Non contemplantibus nobis qua videntur, sed qua non videntur; qua enim videntur, temporalia sunt: qua autem non videntur, aeterna sunt.* Quamobrem quantum aeterna ciedes commoda vel incommoda longè his esse temporalibus gravio a; tantum necesse est ut in utriusque contentione ce-

dant minora majoribus; ac proinde cum illa bonorum & malorum hujus vel futurae vitæ contentio tunc interveniat, quando in occurfu peccati novissima memorantur: Nenne vides, quam verè sit & sapienter dictum, ut illa memoreris, & non peccabis?

Qua de re, quantum ad praxim, sic iterum sancti Patres. *Nihil se retinet homines à peccato, inquit sanctus Augustinus, quemadmodum imminenti mortis cogitatio.* Et rursus, *si diem mortis sua homines cogitare vellent, animum suum ab omni cupiditate vel malitia cohiberent.*

Sic cohæretet sanctus Ambrosius de futuro Judicio, *Si mones cernerent peccatores, quale iudicium imminet mundo, sensus humanus non dirigeretur vanitate seculari, si non infidelitate lapsus gravaretur.* Fraxum hoc animæ peccatricis vocat sanctus Basilius. Cassianus verò generaliter hoc esse ait omnium vitiorum peremptorium, Sanctus Hieronymus de se passim profiteretur, contra rebellantes cupiditates his præsertim pugnasse armis. Sanctus denique Prosper, postquam multa sanè horrenda de futura vitæ suppliciis commemoravit; *Hæc, c. 12.* inquit, *& similia multa cogitare, nihil est aliud quam vitis omnibus repulsum dare, & omnia blandimenta carnalia refranare.*

Sicque opportunè hoc in eunte tempore, quo peccato debellando potissimum aperitur campus, Mortis memoria, tanquam armatura potentior exhibetur. **MEMENTO homo, quia pulvis es. MEMORARE novissimam tuam.** *Ephes. 6. INDVITE vos armaturam Dei.*

IN EADEM FERIA.

AD HÆC VERBA EVANGELII.

Cum jejunatis, nolite fieri sicut hypocrita tristes, &c. *March. 6.*

VERITAS PRACTICA.

Magis modo peccant, qui ne boni appareant hominibus, non jejunant: quam olim tristes hypocritæ, qui ut boni apparent, jejunabant.

RATIO est, quia magis peccant, qui peccata multiplicant, quam qui unum dumtaxat peccant. Cæteris scilicet paribus. Unde Sapiens, *Non semines mala in sulcis iniustitia, & non metes ea in seipsum.* Ac paulo post: *Næque illi Raynevsve Pars 2.*

ges duplicia peccata, nec enim in uno eris immunis. Hæc sunt plana.

SED qui ne boni appareant hominibus, non jejunant, peccata multiplicant, cum tristes hypocritæ tantum uno peccent. Præsupponitur, quod est satis certum & evidens, multos modò esse, qui propterea non jejunant, aut qui certè parati sunt non jejunare, sive jejuniū solvere, quando quid humanum verèbuntur; ne ab aliis scilicet dicto notentur aliquo

K

Taata

Tanta est humani respectus inhumanitas & prope dixerim Immanitas, ut sic multorum appetat Conscientiam & profus enecet. Ducebatur honori quondam Pietas, unde ut sibi famam colligerent, se videri pios ac jejunantes gestiebant hypocritæ: quod erat certè impium. At modò pietas quasi probrosa esset & indecora, sic à plerisque despicitur, ut ne ipsi despiciantur, nolunt videri pij & jejunantes. Quod tanto magis est impium, quo plura in uno colliguntur peccata. Vide & exhorreſce. Primò non jejunant, quod est illi capitale, qui præcepto tenentur, Nam, ut ait sanctus Augustinus, aliis diebus jejunare remedium est, aut premium: In quadragesima non jejunare, peccatum est. Secundò, non jejunant contra Conscientiam: quia jejunarent, nisi hoc respectu prohiberentur, quod satis vident, non esse legitimum impedimentum, sed tamen ita validè sentiunt, ut illi cedant. Quia in re non sibi solis injuriam faciunt, sed religioni sed Christo, cujus obsequium ita postponunt mundo, ut dum coram hominibus apparere jejunantes erubescunt, erubescant servite Christo.

Dicent se vanam fugere gloriam; sed vanum illud est, quod dicant, & gloriosum effugium: Nam constans illa teneri debet Veritas, quæ tertia parte declaratur: Sicut humana respectu gloria non est otiosè ponendū, ita nec eius defectu deponendum. Si ve laudent, si ve vituperent homines, Christo serviendū erat, præcepto parendum erat, nec propter hominem Deus desirendus. Ne accipias personam, ut de-
unquas.

Adde id, quod expendi multum deberet ad peccatorum cumulū facilius agnosendum. Libertas hæc ita solvendi jejunii ex humano metu si ve respectu, vix unquam abest à scandalo, quod & probis & improbis datur. Probis quidem, quia vident eum, quem alioquin satis probatè norunt vitæ, sic turpiter mundo cedere, ut non ausit profiteri se Christi servum ac ejus Ecclesiæ filium. Vt illi, per quem hoc scandalum venit. Improbis veidò quia sic indurantur in sua pravitate, nec putant id habere locum præcepti, quod tam facile solvitur ab iis etiam, qui minus soluti sūt.

Confortatis manus impii, ut non reverteretur à via sua mala. O ter geminum malum! Et peccare non jejunando! Et non jejunare metu quodam humano! Et sic soluto ieiunio,

solutiores nonnullos alios reddere! Quam verè dictum: Humanus respectus, Inhumanus Christi defectus. Vide infra Sabbato Hebdomadæ Passionis.

Quia tamen vox illa hypocritæ, & quam in se complectitur malignitatem, plus aliquid semper horroſis infert ad detestationem vitij, quam quidquid diximus contra eos, qui ex humano respectu non jejunant. Age videamus hoc etiam nomine, quàm illi graviter supra quam tristes hypocritæ peccent: Et hæc propterea præcedenti adjungatur.

VERITAS PRACTICA.

Non est minus hypocrita, qui ne appareat hominibus, non jejunat: quam qui ieiunat, ut appareat.

RATIO est facilis, ut quis ex ipsa hypocritæ nomine & natura petatur. Quid est enim esse hypocritam nisi esse dissimulantem, & sua dissimulatione affectantem apud homines aliquam gloriam? Nonne hoc unum est, quo illi tristes hypocritæ arguuntur, qui jejunando suas exterminat facies, ut appareant hominibus jejunantes, & inde rumulosculos aucupentur? *Vt vobis hypocritæ, qui similes estis sepulchris dealbatis.*

Sed qui ne appareant hominibus, non jejunant, sic dissimulanter agunt, & sua dissimulatione sic affectant apud homines aliquam gloriam.

Primò quidem dissimulatores sunt, nam dum nolunt apparere jejunando quales sint, apparent non jejunando, quales non sint; apparent enim id agere ex animo, quod ex humano duntaxat agunt intuitu: apparent id probare intus vel improbare, quod foris tantum præ se ferunt; apparent denique sic conviventes sine timore, quasi nullam jejuniij legem ac religionem crederent, quod est omnino fallum & simulatum. *Ingrederet uxor Ieroboam, quære aliam te esse simulat? Ego autem missus sum ad te dnrus nuntius.*

Quod verò vanam inde venentur gloriam, ipse humanus respectus, ad quod unum moventur mobile, satis aperte indicat. Neque refert, quod forte dicunt se non tam quærere gloriam, quàm contemptum fugere; nam ejuſdem superbiæ profus est, si pecces ne contemneris, ac si pecces ut lauderis. Fac peccatum absit, dum contemni fugies, sic effugies superbiæ notam: sed malle peccare non ieiunando.

Serm. 62. de temp.

Fer. 6. Heb. 4.

Ecc. 42.

Matth. 18.

Ezech. 13.

Matth. 23.

3. Reg. 14.

mando, ne contemneris, quam contemni jejuniando; plane superbi est non minus excrandi, quam qui jejinet ut prædicetur. Hoc est enim, ut dictum est, Christum erubescere, si non audes profiteri, quando Religionæ teneris; teneris autem, quando peccas nisi jejunes, peccas verò si ex solo humano respectu jejunii legem violas.

Si voluntarium esset jejunium & non præceptum, forte aliquando ex occurrenti & non præviso quorundam congressu hominum solvi posset: sed dum solennes hi jejuniorum aguntur dies, non est Christiani timere mundum iridentem, non est Catholici se alium fingere, quam quis esse vellet, nisi timeret: *Va duplici corde. Va dissolutis corde. Va his iterum qui perdidit sustinentiam, & qui dereliquerunt vias rectas, & dixerunt in vias pravas. Et quid facient cum inspicere ceperit Dominus? Nonne hæc illos Scriptura tangit?*

Tangit & acriter inter alios Patres, sanctus Basilius in suo hexameron; ubi de nativis quorundam animalium proprietatibus. *Non slebo, inquit, polipi dolos ac furacitatem: Is cuiusque saxo adhaerit, illius colorem subit, atque adeo ut piscium complures ad ipsum do improvisonantes, tanquam ad saxum appellant, paratamque se prædam illi offerant. Tales sunt, qui sobrietatem cum sobriis laudant, INTEMPERANTES sunt cum INTEMPERANTIBVS, atque ad id, quod cuique placet, suam omnino sententiam vertunt.*

Quod & idem expressius alibi; *Hypocrita dicitur historio, qui in theatro personam sustinet alienam. Sæpe Heri cum sit servus, aut Regis cum sit privatus. Itidem in hac vita plerique vitam suam veluti de presentio ad ostentationem componunt, aliud in corde gerentes, aliud in specie, hominum oculis præ se ferentes.*

Cui conformiter sanctus Augustinus: *Sunt hypocrita, simulatores, tanquam pronuntiatores alienarum personarum, sicut in theatricis fabulis, sic in omni vita, quisquis se vult videri, quod non est, hypocrita est.*

Ac proinde si hoc ita nomen infame est, ut ab honesto quoquam sustineri nequeat, quomodo non confundetur potius hoc nomine, qui confusionem metuit viti ieiunantis? *Confusi sunt, quia abominationem fecerunt, qui potius confusione non sunt confusi, & erubescere nescierunt: quam obrem cadent inter ruentes, in tempore visitationis suæ corruent, dicit Domi-*

nus. Vide locum Scripturæ.

Quæ verò plures de jejunio proponi possent Veritates, in hanc commodè incident, qua gravius & damnosius esse intelligitur quam putetur, peccatum non servati jejunii.

Vix aliud peccatum est minus solubile, quam soluti jejunii.

RATIO est, quia peccatum illud est minus solubile, cuius est rarior pœnitentia, seu cuius peccatorè rarior pœnitet; Unde si nulla est peccatoris pœnitentia, nulla est propterea peccati solutio, *Nec quæquæ putes, inquit S. Augustinus Ep. 43. ab errore ad Veritatem, vel à quocumque seu magno seu parvo peccato ad correctionem sine pœnitentia posse transire.*

Sed rarior huiusmodi peccatorum pœnitet soluti jejunii Quadragesimalis. Vix enim unquam talis emendatur, & quantumcumque peccatum confiteatur, vix emendationem proponet ex animo. Certum est autem nullam esse peccati pœnitentiam, nullam eius Confessionem aut solutionem, nisi firmam emendationis propositum adiungatur. Sic idem S. Augustinus: *pœnitentiam certam non facit nisi odium peccati, & amor Dei, de Temp. quando sic pœnitet, ut tibi amarum sapiat in animo, quod antè dulce fuit in vita. Sic in sacris Conciliis, ubi explicantur partes pœnitentiæ, semper adiungitur Contritio vel Attritio, propositum non peccandi de cetero. Expressa sunt Tridentini verba.*

Si quis forte uno aut altero ieiunii die peccasset, certè is puto quanto citius in ipsa etiam Quadragesima confiteretur, & confitendo proponeret resipiscentiam: sed qui nullos vel paucos dies inexcusati abstinent, & pro more suo sibi, quod volunt, totis indulgent e furialibus Feriis, iamque ad annuam accessuri synaxim de Confessione cogitant; confitentur quidem se non ieiunasse, nec ignorant esse peccatum, sed an verè de peccato doleant & ita resipiscant, ac proponant se totam deinceps ieiunaturos Quadragesimam, sicut omnino necesse est, ut proponant & id verè velint, valde est rarum, & vix unquam verum. *Canes impudentissimi, nescierunt saturitatem. Is. 56. omnes in viam suam declinaverunt.*

Unde huius defectu propositi, nulla profusus est pœnitentia, nulla peccati solutio, nulla vel unius peccati remissio: Neque enim uno mortali retento, solvuntur alia. Vel

K 2 nullum

nullum vel omnia Confessione simul dimittuntur. Ex hac porro manca Confessione quid sequitur nisi sacrilegia Communio, nisi vita scelerata, nisi mors impia, seu pessima mors impiorum? Nam in illa postrema vitæ deficientis tempora reserare propositum seu vanda Quadragesimalis inedia, quis non videat ridiculum?

PATET igitur evidenter, non modò vix aliud peccatum esse minus solubile, quam soluti jejuni, sed quanta inde salutis pericula, quanta inde futura importentur exitia & æterna damna! Nec jam miror sanctos Patres tot gravibus, sacrum hoc commendasse jejunium, verbis ac sententiis, cum optimè nolent, quanta in hoc esset multorum licentia, & quanta inde pernicies.

Audi sanctum Ambrosium, qui totus alioquin est melleus: *Quisquis Christianus jejunando non impleverit Quadragesimam; prævaricationis & contumacia reus tenebitur. Et tursum, Non leve peccatum est fideliter indictam Quadragesimam à Domino, non jejunare. Neque id temerè dictum putes, & non certa scientia: nam tamen abessent illa damna & exitia, quæ peccatum, ut vidimus, consequuntur, in ipso etiam peccati actu non una quædam est malitia, sed multiplex & robusta quædam improbitas, non tantum ex gravi numero repetiti per tot dies actus, sed multò magis ex pervicacitate quædam animi, quæ tanto tempore, contra tot mentis stimulos, obstinatè peccator persistit in sua vitæ intemperantis licentia. Itane ventris ingluvies tam expresso prævaleat & præcepto, & tam certo salutis periculo? Si ignorans Ionathas, inquit idem sanctus Ambrosius, indictum à Patre jejunium quia resolverit, morti addicitur, qui sciens à Christo indictum resolverit, quid meretur? quasi diceret, quæ Ionathas excusabat ignorantia, nullum eorum excusat, qui non jejunant, quia vel probè id sciunt se teneri, vel id scire possunt: & si malint ignorare, ne sciant se obligatos, non minus ignari peccant non jejunando, quam si scirent quod ignorant. Præterea verò Ionathas semel tantum peccavit; at illi quoties? Ionathas unam duntaxat mellis guttam in summitate Virgæ delibavit, at illi quibus se tradunt epulis? Ionathas in sua singulari necessitate id præstitit; Illi vero mera ex voluptate.*

Dicent forte, non id ex gula sibi assumere,

nec se pluribus onerare cibis, quam si ex lege jejunii visitarent; sed his legibus non posse devincere, non posse non facere sibi liberum, quo libebit tempore, sibi quid indulgere. Sic planè est, ut dicunt, tanta est jejunii facilitas, ut vix à solita distet mensa: sed tanta est illorum vivendi libertas, ut licet exile sit, quod jejunando exigitur, nolint omnino tamen; non quod illis sit molestum, non quod operosum aut difficile: sed quia nolunt, quia non placet, non placet libertatem suam constringere, volunt esse liberi: jejunabunt si forte placet, aut si non placet, non abstinebunt. O pervicacem mentem, ô verè rebellem animum, cui pridem à Domino dictum: *Confregisti jugum meum, rupisti vincula mea, & dixisti, non serviam.*

Hoc est scilicet se manifestè subtrahere à Christi cultu & mancipio. Hoc est sibi non Christo vivere: sive ut ait Apostolus, hoc est non Christo, sed suo ventri servire. Hoc est totum Evangelium ejurare, quod totum est in se abnegando & ferenda cruce, non quam sibi quis imponit, sed quam habemus Christi lege impostam. Hoc est à Deo denique de industria recedere, nam mera puta malitia est, pura mera peccandi libertas, cum ex ipsis, qui non jejunant, multi non tam jejunii lege teneantur quàm opinione suâ, de qua si velint instrui aut de modo jejunandi, tunc immunes à peccato, castè sanctèque viverent: sed tam alieni sunt à subeundo Christi jugo, ut neque astringi velint ad hoc ipsum discendum, quo teneantur: Et sive obstringantur sive non: sive peccent sive non peccent: hoc unum satagunt ut liberè vivant, ut sui juris sint & non divini. Quoniam, inquit, hæc est pars nostra, & hæc est fors. Quamobrem licet reverà, vel ab officio, vel à negotiis, vel à naturali temperamento possent habere, quo ne jejunarent, excusarentur: re ipsa tamen non excusantur, & pari cum aliis pænâ punientur, quia non excusationem à lege, sed à seipsis; non immunitatem ab auctoritate legitima, sed à sua libertate sibi viadicant & addicunt. O divitias Bonitatis & patientiæ, & longanimitatis Dei! quam diu feres hanc peccandi licentiam, quam diu patieris tam effrænem vendi libertatem? Itane sint illi filii Belial, id est; absq; jugo, qui se servos dicunt tuos? Numquamne constinges illos tuis præceptorum vinculis? semperne ut pullos onagri se liberos natos putabunt?

Altimiseram & damnosam libertatem! ò divinam in hac misera libertate iustitiã! Iam agnosco, quod dolebamus initio, cur sua in pravitate sic indurescant, nullo ut tempore quantum vis sacro, nullã ut Confessione, nullã ut Communione resipiscant, aut induci se unquam pariantur ad exoluendum jejuniũ. Hæc est scilicet pœna libertatis, quam sibi af-

sumunt, hoc est supplicium voluntariæ rebellionis, quã in legem insurgunt: ut qui supremã legem duci nolunt, eãdem deferantur. Et qui suã se viã duces habere voluerunt, sui sint duces interitus, ac tandem illud Sapienciã compleatur: *Comedent igitur fructus viã suã, suisque consiliis saturabuntur.* *Prov. 1.*

FERIA QUINTA. DE CAVENDO MUNDO, PRO Quo Christus non orat.

Ego pro eis rogo, non pro mundo rogo, sed pro his, quos dedisti mihi, quia tui sunt. Ioan. 17.

VERITAS PRACTICA.

Quã latè patet Mundus, nihil est uspiam ita contemnendum & cavendum, quàm quod intus in te uno later.

RATIO EST, quia nihil est ita cavendum in universo mundo, quàm quod mundum perversum & odiosum Deo facit.

Sed quod mundum perversum & odiosum Deo facit, intus in te uno later, nempe Concupiscentia.

Ergo quã latè patet mundus, nihil est uspiam ita contemnendum & cavendum, quàm illa Concupiscentia quæ intus in te uno later: Quod certè est valde expendendum.

I. PUNCTUM.

Considerari possunt hæc antecedentia Christi Domini ad Patrem Verba: *Manifestavi nomen tuum hominibus, quos dedisti mihi de mundo. Tui erant, & mihi eos dedisti, & sermonem meum servaverunt. Nunc cognoverunt, quia omnia, quæ dedisti mihi abs te sunt, quia verba, quæ dedisti mihi, dedi eis, & ipsi acceperunt & cognoverunt verè, quia tu me misisti. EGO PRO EIS ROGO, NON PRO MUNDO ROGO.*

In his porro postremis verbis, magis hæc edum, quia plurimum valent ad persuadendũ mundi contemptum, aut certè, valde disponunt cum Divina gratia ad hunc affectum &

effectum ex sequentibus Passionis Christi Mysteriis eliciendum. Quid enim funestius, & quid magis tremendum, quàm sacratum omnium, quas Christus fudit, orationũ participatione semo veri & excludi, nulla cum illo meritorum communicatione jungi, nullam cum eo habere Societatem & partem: ac denique velut anathematizatum & excommunicatum esse à Christo Domino? Hoc enim volunt illa verba: **NON PRO MUNDO ROGO.** Quamobrem in his etiam argue etiam consistendum, ne quid animis nostris de mundo tam odioso profusus adhæreat. Quem in finem opportuna videtur proposita Veritatis Consideratio, quæ radicem totius mundanæ perversitatis attingit, nempe Concupiscentiam, in qua una Mundus ille sistit, pro quo Christus non orat.

Hoc itaque primum expende, quod in expositione Veritatis præmittitur, nihil ita esse cavendum in universo mundo, quàm quod perversum facit mundum, & odiosum Deo reddit. Nam in mũdo, aliud est, esse; & aliud, perversum esse: Sicut de homine ait S. Augustinus: *Quasi dua res sunt, homo & peccator. Tract. 12. Quod audis, homo, Deus fecit: quod audis, peccator, ipse homo fecit.* Sic de mundo planitus, dua res omnino sunt, mundus, & mundus perverfus. Atque ita quando in propositione dicitur, nihil esse in Mundo contemnendum seu cavendum, quàm quod illum perversum reddit; manifestè patet primò Mundum accipi pro rerum universa vastitate, quæ nec perver-